

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2021-01-14

Närvarande: F.d. justitierådet Eskil Nord samt justitieråden Inga-Lill Askersjö och Petter Asp

Stöd vid korttidsarbete i vissa fall

Enligt en lagrådsremiss den 12 januari 2021 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om stöd vid korttidsarbete i vissa fall,
2. lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreterarna Anna Döös och Stina Pettersson.

Förslagen föranleder följande yttrande.

I lagrådsremissen lämnar regeringen förslag till dels en ny lag om stöd vid korttidsarbete i vissa fall (den nya lagen), dels ändringar i lagen om stöd vid korttidsarbete (korttidslagen). Förslagen syftar huvudsakligen till att lindra den negativa påverkan för jobb och företag som beror på de åtgärder som har vidtagits för att begränsa spridningen av sjukdomen covid-19.

Den nya lagen föreslås bli tidsbegränsad och upphör att gälla vid utgången av juni 2021. Förslaget till lagen har arbetats fram inom Regeringskansliet och remitterats den 27 november med endast 14 dagars remisstid. Som Lagrådet anförde i yttrande över de ändringar i korttidslagen som togs fram under våren 2020 finns det inte skäl att ifrågasätta behovet av att i det exceptionella läge som råder, mycket snabbt kunna ta fram åtgärder för att mildra effekterna av den pågående pandemin. Liksom då ifrågasätter Lagrådet inte heller nu behovet av att samtidigt kunna föreslå effektiva åtgärder för att kontrollera att de omfattande stödpaket som införs inte missbrukas. Lagrådet kan alltså godta den mycket korta remisstiden för att ge möjlighet att tillfälligt genomföra sådana förslag.

I lagrådsremissen finns emellertid också förslag till ändringar i korttidslagen som är avsedda att gälla utan tidsbegränsning. Det gäller förslaget om att arbetsgivare som är finansierade med allmänna medel ska kunna få stöd, förslaget om att arbetsgivare inte ska ha rätt till stöd om det skett vissa värdeöverföringar från arbetsgivaren eller från arbetsgivarens moderföretag samt förslaget om att stöd inte ska få lämnas om arbetsgivaren har skulder avseende återkrav, är skyldig att upprätta kontrollbalansräkning eller är på obestånd.

Lagrrådet ifrågasätter inte heller när det gäller dessa förslag att det finns skäl att införa dem i det läge som råder. Förslagen syftar till att

tydliggöra förutsättningarna för när stöd ska kunna beviljas och förhindra missbruk. Tillväxtverket ska i ett ansträngt läge pröva en oerhört stor mängd ansökningar om stöd och det är i en sådan situation särskilt angeläget att beslutsfattandet förenklas för att grundläggande krav på likabehandling och rättssäkerhet inte ska trädas för när.

Det kan emellertid ifrågasättas varför de föreslagna reglerna i korttidslagen inte endast blir tillfälliga och varför de ska gälla även vid andra ansökningar om stöd än de som föranleds av pandemin. Det är i vissa fall fråga om regler som påverkar enskilda i stor utsträckning och som – trots sitt syfte att förenkla – kommer att kräva särskilda överväganden vid beslutsfattandet. Det finns i och för sig inte anledning att betvivla att denna typ av reglering kommer att behövas även vid andra stöd. Hur dessa regler ska utformas bör dock vara föremål för noggranna överväganden inom ramen för en beredningsprocess som uppfyller sedvanliga krav på en sådan process. Det är därför inte lämpligt att – i ett ärende där processen har förkortats på grund av den krissituation som råder – vidta lagstiftningsåtgärder som blir bestående och som gäller andra stöd än de som motiveras av pandemin.

Eftersom det i lagrådsremissen föreslås en ny lag för det nya utvidgade stödet finns det inte heller av praktiska skäl anledning att ändra i korttidslagen. En bättre ordning är att i den nya lagen ta in alla de regler som ska gälla för det utvidgade stödet och låta hela regleringen omfattas av tidsbegränsningen. När tiden för det nu aktuella stödet löpt ut kan den utvärdering av åtgärderna genomföras som Lagrådet förordade i det ovan nämnda yttrandet. Därefter kan – om det skulle visa sig finnas ett behov av det – regleringen göras permanent i korttidslagen.

Lagrådet föreslår mot denna bakgrund att ändringarna i korttidslagen inte läggs till grund för lagstiftning utan att de reglerna i stället tas in i den nya lagen som då kan ges följande lydelse.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller vid tillämpning av lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete för stöd som

1. lämnas efter godkännande av Tillväxtverket enligt 5 a § samma lag, och
2. avser stödmånader under perioden 1 december 2020–30 juni 2021.

Arbetsgivare som finansieras av allmänna medel

2 § Lagen gäller, trots det som anges i 3 § andra stycket 3 lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, även för arbetsgivare i fråga om verksamhet som huvudsakligen är finansierad av allmänna medel och där det allmänna enligt en offentligrättslig reglering har till uppgift att tillhandahålla verksamheten.

Jämförelsemånad

3 § Vid tillämpning av lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete ska, i stället för vad som anges i 4 § 6 samma lag, jämförelsemånaden vara den jämförelsemånad som legat till grund för beräkning av stöd vid korttidsarbete som lämnats under 2020 eller, om arbetsgivaren inte har fått stöd tidigare, september 2020.

Förutsättningar för godkännande

4 § De allmänna förutsättningarna för godkännande regleras i 5 a och b §§ lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Ett godkännande får dock, trots det som anges i 5 a § andra stycket 3 samma lag, lämnas även om de ekonomiska svårigheterna rimligen hade kunnat förutses eller undvikas.

Vinstutdelning och andra värdeöverföringar

5 § Arbetsgivaren har inte rätt till stöd vid korttidsarbete om arbetsgivaren under stödmånaderna, de två kalendermånaderna närmast före den första stödmånaden eller de sex kalendermånaderna närmast efter den sista stödmånaden verkställer ett beslut om vinstutdelning, gottgörelse, förvärv av egna aktier eller minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna eller medlemmarna. Detsamma gäller om ett beslut om en sådan värdeöverföring fattas av stämman, styrelsen eller motsvarande organ under samma period.

Om arbetsgivaren ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554), gäller vad som anges om

värdeöverföringar i första stycket även det eller de moderföretag till arbetsgivaren som ingår i koncernen.

Tidsperiod

6 § En arbetsgivare får, trots det som anges om tidsperioder i 6 a, 7 a och 8 a §§ lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, beviljas preliminärt stöd enligt 18 § samma lag för stödmånader som anges i 1 § denna lag.

När preliminärt stöd inte får lämnas

7 § Utöver vad som anges i 10 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, får preliminärt stöd inte lämnas till en arbetsgivare som har skulder avseende återkrav av stöd vid korttidsarbete vilka överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning.

Stöd får inte heller lämnas om arbetsgivaren, när ansökan om sådant stöd prövas,

1. är skyldig att upprätta en kontrollbalansräkning enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551), eller
2. är på obestånd.

Stöd för arbetstagare som tillhör arbetsgivarens familj

8 § Preliminärt stöd får, trots det som anges i 11 § 3 lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, lämnas för arbetstagare som tillhör arbetsgivarens familj.

Nivåer för arbetstids- och löneminskning

9 § För stödmånader under perioden 1 januari–31 mars 2021 får en arbetstagares arbetstidsminskning, utöver vad som följer av 12 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid.

10 § För stödmånader under perioden 1 januari–31 mars 2021, ska vid tillämpning av 13 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, löneminskningen uppgå till

1. 4 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 20 procent,
 2. 6 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 40 procent,
 3. 7,5 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 60 procent,
- eller
4. 12 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 80 procent.

För stödmånader under perioden 1 april–30 juni 2021 ska, vid tillämpning av 13 § samma lag, löneminskningen uppgå till

1. 8 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 20 procent,
 2. 12 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 40 procent,
- eller
3. 15 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 60 procent.

Beräkning av preliminärt stöd

11 § För stödmånader under perioden 1 januari–31 mars 2021 ska, vid tillämpning av 17 § andra stycket lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, preliminärt stöd lämnas med ett belopp som motsvarar 98,6 procent av underlaget beräknat enligt 17 § första stycket samma lag.

För stödmånader under perioden 1 april–30 juni 2021 ska, vid tillämpning av 17 § andra stycket samma lag, preliminärt stöd lämnas med ett belopp som motsvarar 65,7 procent av underlaget beräknat enligt 17 § första stycket den lagen.

Stöd under uppsägningstid

12 § Stöd får, trots det som anges i 14 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, lämnas under en arbetstagares uppsägningstid. I sådana fall ska det, vid tillämpning av 13 § samma lag, bortses från sådan ersättning som lämnas till arbetstagaren för att arbetsgivaren ska uppfylla 12 § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Yttrande från revisor

13 § Om summan av de ersättningar som arbetsgivaren redovisar i arbetsgivardeklarationen för samtliga arbetstagare (lönesumman) för jämförelsemånaden uppgår till minst 400 000 kronor, ska det tillsammans med ansökan om godkännande lämnas ett skriftligt undertecknat yttrande från en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag.

Revisorn ska yttra sig över arbetsgivarens ekonomiska svårigheter, orsakerna till dessa svårigheter och hur länge svårigheterna förväntas bestå. Revisorn ska även yttra sig över om det har förekommit sådana värdeöverföringar som avses i 5 §. Revisorn ska granska de uppgifter i ansökan som yttrandet avser samt räkenskapsmaterial, sammanställningar och annat underlag som ligger till grund för uppgifterna i ansökan och rapportera sina iakttagelser.

Stöd för administrativa kostnader

14 § Om lönesumman för jämförelsemånaden uppgår till minst 400 000 kronor, ges stöd även för administrativa kostnader som uppkommit med anledning av ansökan. Sådant stöd ges med högst 10 000 kronor per arbetsgivare.

Ansökan om preliminärt stöd

15 § En ansökan om preliminärt stöd ska, i stället för vad som anges i 18 § första stycket lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, ha kommit in till Tillväxtverket inom fyra kalendermånader från utgången av stödmånaden. I annat fall får stöd inte lämnas för stödmånaden.

Avstämning av preliminärt stöd

16 § Om stödperioden inleds efter den 30 november 2020 ska arbetsgivaren, i stället för vad som anges i 19 § tredje stycket lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, göra en avstämning vid utgången av juni 2021.

17 § De begränsningar som följer av 7 § gäller också vid beräkning av ytterligare stöd enligt 27 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

1. Denna lag träder i kraft den 15 februari 2021.
2. Lagen upphör att gälla vid utgången av juni 2021.
3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för stöd som avser stödmånader under perioden 1 december 2020–30 juni 2021.